

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL
VERSENYTANÁCS

☒ 1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

☎ 472-8864 ☏ Fax: 472-8860

Vj-127/2004/28.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **PICK Szeged Szalámigyár és Húsüzem Rt.** (Szeged) eljárás alá vont vállalkozás ellen fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolásának tilalma miatt indított eljárás során tartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t

A Versenytanács megállapítja, hogy az eljárás alá vont vállalkozás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsít azáltal, hogy a „Híres Szegediek” elnevezésű tizenkét tagú és a „Békebeli” elnevezésű négy tagú termékcsaládjának csomagolásán No. 1. jelölést, valamint az utóbbi termékcsaládhoz tartozó Császárcaraj Bacon és Roppantós nevű termék külsején a termékek különlegességére is utal.

E magatartás folytatását a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül megtiltja.

Vele szemben 30.000.000.- (azaz Harmincmillió) Ft pénzbírságot szab ki, amelyet a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül köteles megfizetni a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557. számú bírságbevételei számlájára.

E határozat ellen a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtható, de a Fővárosi Bírósághoz címzett felülvizsgálat iránti keresetnek van helye.

I n d o k o l á s

Az eljárás megindítása

A Gazdasági Versenyhivatal eljárást indított a Pick Szeged Szalámigyár és Húsüzem Rt. eljárás alá vont vállalkozás ellen (a továbbiakban: Rt.), mert a „Híres Szegediek” és a „Békebeli” termékcsalád termékeinek csomagolásán a „No.1.” jelölést tünteti fel, amely azt a képzetet kelti, hogy a forgalmazott termékek az érintett piac legjobb minőségű termékei, s ezen túlmenően a „Békebeli” termékcsalád két tagjának csomagolásán a termékek különlegességére is utal, amely állítások vélelmezhetően fogyasztómegettévesztésre alkalmasak.

I.

A Versenytanács az ügyfél előadása, a csatolt írásbeli bizonyítékok, a többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 71. § (1) bekezdés és 72. § (1) bekezdés b) pontja nyomán készült vizsgálati és kiegészítő vizsgálati jelentés alapján a következő tényállást állapította meg:

A magyarországi húspiac

A hazai húspiacot a hentesáru, a friss hús, a száraz áru, valamint a húskészítmények alkotják. A húskészítmények elkülönült piaca magában foglalja a vörös árut, a kenhető húskészítményeket, a kolbász-féléket (gyorsérlelésű és hagyományos), a füstölt, főtt húskészítményeket, az étkezési szalonnaféléket, továbbá a mozaikos húskészítményeket és sajtokat, a szalámiféléket, a hurkákat, a pástétomokat, az aszpikos termékeket, a formában vagy bélben főtt, pácolt húsokat, húskonzerveket, stb.

A húskészítmények piaca összességében mennyiségileg kb. 3 %-kal, értékben kb. 6 %-kal csökkent 2003-ban. Az általános visszaesés a piac ismert szereplőit (Rt., Sága, Hajdúbet, Bábolna, stb.) különbözően érintette, s az egyes áruféleségek visszaesése sem egyöntetű. A visszaesés ellenére az Rt. növekedést ért el a párizsi és a kolbász részpiacon.

Az Rt.

Az Rt. több, mint 130 éve foglalkozik húsfeldolgozással és húskészítmények gyártásával. Az 1987-ben újra önállóvá vált nagyvállalat 1992-ben részvénytársasággá alakult át. Fő tevékenysége a húsfeldolgozás és tartósítás. Magas húspiaci részesedését elsődlegesen a szárazáru termékcsoporthoz alapozza meg, de jelen van a hentesáru és a friss hús szegmensben is. Az Rt. az 1990-es években a külföldi piaci jelenlétéhez szükséges szabványok alkalmazását kezdte el, külföldön kereskedelmi egységet hozott létre, s részvényeit 1998-ban bevezették a londoni tőzsdére is.

Magyarországon saját bolthálózatot épített ki, bővítette termékkörét, s felvásárlásokkal létrehozta a Pick-csoportot, amelynek tevékenysége szinte a teljes húsipari vertikumot felöleli.

A húskészítmények áru kategóriáiban a Gazdasági Versenyhivatal a 2003. évi értékesítési adatok alapján meghatározta az Rt. részesedését, s általa piaci helyzetét. A piaci részesedés összeállításánál a Versenytanács figyelmen kívül hagyta a kereskedelmi márkák és kisebb vállalkozások együttesen számított, de külön-külön csekélynek számító részesedését, s egyúttal jelölte az adott kategóriába sorolható és a jelen eljárással érintett termékeket.

– vörös áru:

virslis – az Rt. részesedése 3 %, a piac legmagasabb részesedése 18 %, az Rt. idetartozó eljárásbeli terméke a *Békebeli Roppanós*

párizsi – az Rt. részesedése 11 %, amely a piac legmagasabb részesedése, a második legnagyobb piaci részesedés 7 %-os
az Rt. idetartozó eljárásbeli terméke a *Békebeli Füstös Párizsi*

– kenhető húskészítmények – az Rt. részesedése 4 %, a piac legmagasabb részesedése 20 %, az Rt. idetartozó eljárásbeli terméke: a *Békebeli Füstös Májás*

– kolbászfélék – az Rt. részesedése 13 %, amely a piac legmagasabb részesedése, a második legnagyobb piaci részesedés 7 %-os
az Rt. idetartozó eljárásbeli terméke a *Híres Szegediek* termékcsalád, amelybe 12 féle kolbász tartozik

– étkezési szalonnafélék – az Rt. részesedése 3 %, a piac legmagasabb részesedése 50 %-os
az Rt. idetartozó eljárásbeli terméke a *Békebeli Császárkaraj Bacon*

e kategóriába sorolható a Nemes és Finom Császár Bacon, de ez az eljárásnak nem tárgya.

- mozaikos húskészítmények – az Rt. részesedése 2 %
- húskenyerek – az Rt. terméket nem forgalmaz
- szalámifélék – az Rt. részesedése 40 %
- hússajtok – az Rt. részesedése nem mérhető
- hurkák – az Rt. terméket nem forgalmaz
- pástétomok – az Rt. terméket nem forgalmaz
- aszpickos termékek – az Rt. terméket nem forgalmaz
- pácolt, füstölt, stb. húsok – az Rt. részesedése 2 %
- formában vagy bélben főtt, pácolt húsok – az Rt. terméket nem forgalmaz
- húskonzervek – az Rt. terméket nem forgalmaz
- gyorsfagyasztott baromfikészítmények – az Rt. terméket nem forgalmaz
- olvasztási anyagok – az Rt. terméket nem forgalmaz
- gyorsfagyasztott húskészítmények – az Rt. terméket nem forgalmaz

Az Rt. eljárásbeli termékeinek csomagolása.

A „Híres Szegediek” termékcsaládon belül előállított „Bohém csípős kolbász”, „Bohém paprikás kolbász”, „Boszorkány száraz kolbász”, „Diákcsemege”, „Favorit kolbász”, „Fesztivál száraz kolbász”, „Huszár csípős kolbász”, „Snack csípős kolbász”, „Szegedi paprikás páros kolbász”, „Szegedi paprikás kolbász”, „Tüzes patkó”, „Vitéz kolbász” elnevezésű termékek csomagolásán az alábbi grafikai elemek és feliratok találhatóak:

A csomagolás elülső oldala:

- PICK Szeged márkajelzés, melynek mérete 33mm/66mm.
- A márkajelzés alatt a „Híres Szegediek” felirat kiemelt fehér betűkkel, melynek mérete 16mm/35mm.
- A „Híres Szegediek” felirat alatt, hullámzó kék, narancssárga, fekete, lila, zöld, citromsárga, vörös, illetve piros színű sávban az adott termék elnevezése.
- A termék elnevezése alatt, a csomagolás jobb középső részén a „Pick N°1” felirat zöld alapon arany színű betűkkel egy arany színű, pecsétszerű ovális körben (átmérője

40mm/30mm). Az ovális kör szélén a következő felirat zöld alapon aranszínű betűkkel feltüntetve: „A híres szegedi zamatok * Hosszantartó garanciája”

- A csomagolás bal oldalán a termék fényképe.
- A csomagolás domináns színe a zöld.

A csomagolás hátsó oldala:

- A csomagolás bal oldalán a PICK Szeged márkajelzés alatt a termékcsalád tagjai csomagolásának apó fényképei egymás alá rendezve.
- A csomagolások fényképe alatt a Híres Szegediek termékcsaládot bemutató marketingszöveg, benne az egyik kitétel: „A magyar kolbásztörténelemben a Pick elsőként fejlesztett ki olyan íz- és zamatzáró modern csomagolást, amely hosszantartó minőséget biztosít”....
- A csomagolás jobb szélén a magyar zászlót jelképező piros sáv, illetve egyes termékeknél piros-fehér-zöld sávok.
- A csomagolás domináns színe a zöld.
- A csomagolásra ráragasztva egy külön sávon van feltüntetve a termék összetételének, a gyártó nevének, a termék szállítási és tárolási hőmérsékletének leírása és minőség-megőrzési időtartama.

A „Békebeli” termékcsalád termékeinek csomagolása

A „Békebeli Császárcaraj Bacon” és a „Békebeli Roppanós” csomagolása

A csomagolások elülső oldala:

- PICK Szeged márkajelzés.
- A márkajelzés alatt a „Békebeli” felirat kiemelt aranszínű betűkkel, melynek mérete 16mm/35mm.
- A „Békebeli” felirat alatt aranszínű betűkkel a termék elnevezése.

- A termék elnevezése alatt, a csomagolás középső részén a „N°1” felirat fekete alapon arany színű betűkkel.
- A „N°1” felirat alatt öt arany csillag.
- A PICK Húségprogramra utaló embléma a csomagolás jobb alsó szélén.
- A „Különlegességi termékre” utaló vörös pecsétyszerű szimbólum a csomagolás bal felső, illetve jobb középső részein.
- A csomagolás jobb felső részén, illetve a közepén a termékekre utaló marketingszöveg található:
 - A „Békebeli Császárcaraj Bacon” termékénél a „Különleges válogatott minőségű alapanyagokból, finom bacon szeletek vákuumfóliában” felirat
 - A „Békebeli Roppanós” termékénél a „Fogyasztható bélben, nemes húsrészekből készült virslis-különlegesség” felirat
- A csomagolások domináns színei a fekete és az arany.

A csomagolások hátsó oldala:

2-2 különböző sávban az alábbi feliratok találhatóak:

A bal szélső sávban:

- PICK Szeged márkajelzés.
- A márkajelzés alatt a „Békebeli” felirat kiemelt arany színű betűkkel.
- A „Békebeli” felirat alatt arany színű betűkkel a termék elnevezése.
- A termék elnevezése alatt, a csomagolás középső részén a „N°1” felirat fekete alapon arany színű betűkkel.
- A sáv alján a „szeletelve, vákuumfóliában” felirat.
- A sáv domináns színei a fekete, az arany és a fehér.

A jobb szélső sávban:

- A sáv tetején a termékre vonatkozó marketingszöveg.
- A fenti marketingszöveg alatt a termék összetételének, a gyártó nevének, a termék szállítási és tárolási hőmérsékletének leírása.
- A sáv domináns színe a fehér és az arany.

A „Békebeli Füstös Májás” és a „Békebeli Füstös Párizsi” termékek csomagolása

A csomagolások elülső oldala:

3, illetve 4 azonos ovális kör alakú sávban az alábbi feliratok találhatóak:

- PICK Szeged márkajelzés.
- A márkajelzés alatt a „Békebeli” felirat kiemelt aranszínű betűkkel.
- A „Békebeli” felirat alatt aranszínű betűkkel a termékek elnevezése.
- A termék elnevezése alatt, az ovális kör alakú sávon kívül a „N°1” felirat aranszínű betűkkel.
- Az ovális kör alakú sávon kívül, annak tetején öt arany csillag.
- A csomagolás jobb oldalán a termék összetételének leírása.
- A csomagolások domináns színei a fekete és az arany.

A csomagolások hátsó oldala:

- Ugyanazok a feliratok és sávok, mint a termék elülső oldalán, a fentiekén túl a termék nettó tömegének, gyártási és fogyaszthatósági idejének, szállítási és tárolási hőmérsékletének, gyártójának feltüntetése.

Összefoglalóan: A csomagolási külső mind a tizenhat terméken feltűnően jelöli a „N°1”-t. A Híres Szegediek termékcsaládba tartozó tizenkét terméken a „N°1” jelölés köré tett felirat „a híres szegedi zamatok hosszantartó garanciája”.

A Békebeli Császárcaraj Bacon és a Békebeli Roppantós külseje a termék különlegességére is utal képpel, szöveggel, jellel.

A húskészítmények, mint élelmiszerek előállítására, forgalmazására vonatkozó szabályok

A 2004. május 1-jei Európai Unió csatlakozásig az élelmiszerekről szóló módosított 1995. évi CX. törvény (Ét.) és végrehajtási rendelete volt irányadó a húskészítmények, mint élelmiszerek előállítására, forgalmazására, amelyben 2004. május 1-jétől a 2003. évi LXXXII.

törvény és a hozzákapcsolódó 19/2004. (II. 26.) FVM-ESzCSsM-GKM együttes rendelet változásokat okozott.

A jogszabályváltozások ellenére az élelmiszer-előállítás - gyártmánylap kiállításának kötelezettségével párosuló - változatlan tartalmi követelménye, hogy közforgalomba csak olyan élelmiszer kerülhet, amely a biztonságra, minőségre vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelel. A termék megóvason kívül ezt a célt a csomagolás is szolgálja, amelynek külsején 2004. május 1-jét megelőzően is jól olvashatóan, magyar nyelven, közérthető módon kellett feltüntetni a fogyasztók tájékoztatásához szükséges jelöléseket (Ét. 18. § (1) bekezdés, 2004. május 1-jétől 2003. évi LXXXII. törvény 10. §).

Jelölésnek minősülnek az élelmiszer csomagolásának bármely részén megtalálható szavak, számok, védjegyek, képek, ábrák és jelek (Ét. 18. § (2) bekezdés, 2004. május 1-jétől 19/2004. (II. 26.) FVM-ESzCsM-GKM együttes rendelet 2. § 1.).

Az élelmiszer jelölése nem vezetheti félre a fogyasztót, s a reklámozásnak összhangban kell lennie a jogszerű jelölésekkel (Ét. 19. §, 20. §, 2004. május 1-jétől 19/2004. (II. 26.) FVM-ESzCsM-GKM együttes rendelet 3. §).

A rendelet 2004. május 1-jei hatálybalépése előtt legyártott, a rendelet előírásainak nem megfelelő jelölésű, de a rendelet követelményeit teljesítő csomagolás 2005. december 31-ig használható fel.

Az élelmiszerek kiváló minőségének és hagyományos különleges tulajdonságának tanúsítására az 1/1998. (I. 12.) FM rendelet vonatkozott 2004. május 1. előtt. Az 58/2004. (IV. 24.) FVM rendelet 2004. május 1-jei életbelépésével megszűnt az élelmiszer kiváló minőségének, azaz az élelmiszer egy vagy több minőségi jellemzőjének a vonatkozó jogszabályokban, továbbá a Magyar Élelmiszerkönyv előírásaiban és irányelveiben előírtnál lényegesen jobb minőségének tanúsíthatósága, továbbá a hagyományos, különleges tulajdonság tanúsítása európai uniós dimenzióba került, mint a 2082/1992. EGK Rendelet 2. cikkének 1. pontja szerinti különleges tulajdonság, magyar közigazgatási eljáráshoz kapcsolódó közösségi eljárás lefolytatásával. Az EGK Rendelet alkalmazásában az a tulajdonság különleges, amely egyértelműen megkülönböztet egy mezőgazdasági terméket vagy élelmiszert más hasonló termékektől, vagy azonos kategóriába tartozó élelmiszerektől.

A 2004. május 1. előtti, illetve utáni szabályozás ismertetését az indokolja, hogy az eljárással érintett tizenhat termék forgalmazása részben 2004. május 1. előtt, részben utána kezdődött.

Az eljárásbeli termékek forgalombahozatala

Híres Szegediek	Gyártmány lap kelte	Forgalombahozatal kezdete
Bohém Csípős	2004. V. 5.	2003. V.
Bohém Paprikás	-	2004. II.
Boszorkány	-	2004. III.
Diákcsemege	-	2004. II.
Favorit	-	2004. III.
Fesztivál	-	2003. VII.
Huszár	-	2003. VII.
Snack	-	2003. VII.
Szegedi paprikás páros	-	2003. V.
Szegedi paprikás kolbász	-	2003. V.
Tüzes patkó	-	2003. V.
Vitéz	-	2003. VII.
Békebeli termékcsalád		
Békebeli császárcaraj bacon	2004. IV. 29.	2004. II.
Békebeli füstös májas	2004. V. 5.	2004. II.
Békebeli füstös párizsi	2003. XII. 3.	2004. VI.
Békebeli füstös roppanós	2004. V. 5.	2003. VII.

Az eljárásbeli termékek gyártási folyamatát az élelmiszerhigiéniai előírások és az Élelmiszerkönyv tartalmazzák, amelyeket az előállításnak a gyártmánylapon alapulóan teljesítenie kell.

Az üzleti titok sérelme nélkül a „Békebeli Császárcaraj Bacon” gyártásáról közölhető, hogy a minőségi előírás MÉ 2-13/15/2, továbbá az alapanyag kizárólag S és E minőségű. Az egyedi jelleget az adja, hogy a caraj és a bacon húsrészek csont nélkül, egyben maradnak.

A MÉ 1-3/13-1 előírásának 3. § 4. pontja csak a virsli, a párizsi, a baromfipárizsi, a krinolin, stb. termékek megnevezésében, bizonyos feltételekkel engedi, de a bacon-re nem vonatkozathatóan az extra, a prima vagy egyéb kiválóságra utaló jelzők használatát.

Ebből következően az S és E minőségű vágóállat alapanyag és annak formálása nem alapozza meg a termék kiválóságára utaló jel, ábra, szöveghasználatot.

A „Békebeli Roppánós” minőségi előírása MÉ 2-13/01/3-1, a technológiai leírás célul tűzi, hogy az összes fehérjetartalom 80 %-a izomfehérje legyen, szemben az előírás szerű 60%-kal.

A 2004. május 1.-én hatályba lépett Magyar Élelmiszerkönyv 1-3/13-1 előírásának 3. § 4. pontja szerint a virsli megnevezésében alkalmazható az extra, a prima, az eredeti vagy egyéb,

a kiválóságra utaló jelző, ha a termék előállításához nem használnak sertés- és marhavágás étkezési melléktermékeit, valamint – legfeljebb 1% (m/m) nem húseredetű fehérje (izolátum vagy koncentrátum) kivételével – állati és növényi eredetű, feldolgozott anyagokat. A termékek izomfehérje-tartalmának ugyanakkor az összes fehérjetartalom legalább 80%-ának (m/m) kell lennie.

A „**Békebeli Roppanós**” termék 2004. május 5-én kelt gyártmánylapja szerint annak összetétele teljes mértékben megegyezik a Magyar Élelmiszerkönyv 1-3/13-1 előírásában, a virsli kémiai összetételénél rögzített értékekkel (fehérjetartalom legalább 10,0% (m/m), víztartalom legfeljebb 69,0% (m/m), zsírtartalom legfeljebb 23,0% (m/m), nátrium-klorid-tartalom legfeljebb 2,5% (m/m)). A termék gyártmánylapján feltüntetett értékek nem támasztják alá a Magyar Élelmiszerkönyv 1-3/13-1 előírásának 3. § 4. pontjában foglalt kívánalmakat, így abban az sem került feltüntetésre, hogy a termékek izomfehérje-tartalma valóban az összes fehérjetartalom legalább 80%-át (m/m) teszi ki. A gyártmánylapon csupán a Magyar Élelmiszerkönyv 1-3/13-1 előírásában feltüntetett összetételi jellemzők kerültek feltüntetésre.

A „Békebeli Császárbacon” és a „Békebeli Roppanós” különlegességi termékre utaló csomagolási jelölése nem tanúsításon alapul.

A Vj–40/2004. versenyfelügyeleti eljárás.

A Versenytanács a 2003. novemberében forgalombahozott vákuumfóliázott Nemes és Finom Császárbacon nevű terméken alkalmazott No. 1. jelölés fogyasztómegettévesztésre alkalmasságát 2004. június 3-án kelt és június 17-én kézhezvett, felülvizsgálattal nem támadott határozatában megállapította, a jogsértő magatartás folytatását a határozat kézhezvételétől megtiltotta, továbbá az Rt-vel szemben 1.000.000.- Ft bírságot szabott ki. A határozati marasztalás indoka az volt, hogy a No. 1. jelölés a fogyasztók döntésére hatást gyakorol, valamennyi versenyző termékkel szemben piacelsőségi állítást megfogalmazó közlés, amit az Rt. terhére esően nem tudott bizonyítani. A Versenytanács a jogsértő magatartás abbahagyására azért nem hagyott hosszabb határidőt, mert a forgalmi adatokból levonhatóan a jogsértés felülcímkézéssel is megszüntethető volt.

A Versenytanács a határozatban jelezte, hogy az Rt-nek forgalomban vannak olyan termékei, amelyeken a No. 1. jelzést használja, amely újabb versenyfelügyeleti eljárás tárgya lehet.

Az eljárás során az Rt. előadta, hogy 2003-ban vezette be a Híres Szegediek új termékcsaládot, úgynevezett flowpack csomagolással. A termékcsalád úttörő voltára No. 1. sorszámmal hívta fel a figyelmet. Ezt a termékfejlesztési stratégiát követve alakította ki a Nemes és Finom termékcsaládot, amelyen belül sorszámozva No. 1. termékként vezette be a piacra a marasztalással érintett termékét. Mivel prémium kategóriás termékének elkülönítésére alkalmazza ezt a számozási módszert, a később piacra kerülő termékeit No. 2., No. 3., stb. számozással fogja ellátni.

A flow-pack csomagolás

A kereskedelemben a flow-pack csomagolás egyik legfőbb jelentősége a csomagolási minőség választékbővülése, a termékek megjelenésének változatossága. Az önkiszolgáló diszkont értékesítésnél a vevő közvetlenül megérintheti a terméket, arról közvetlenebb benyomást kaphat a többi csomagoláshoz képest (frissesség, puhaság).

A piacon jelenleg az eljárás alá vont Pick Szeged Rt-n kívül a Zalahús Rt. és a Herz Rt. is ilyen csomagolással hozza forgalomba egyes termékeit.

A Zalahús Rt. szárazárúit darabosan legnagyobb részben flow-pack csomagolásban hozza forgalomba 1997-től.

A flow-pack technológiát a HERZ Rt. ugyanakkor 2000. májusa óta használja, míg az eljárás alá vont a „Híres Szegediek” termékcsalád első termékeinek bevezetésétől, tehát csupán 2003-tól alkalmazza.

II.

A Gazdasági Versenyhivatal a „Híres Szegediek” termékcsaládba tartozó tizenkét terméken, valamint a „Békebeli” termékcsaládba tartozó négy terméken alkalmazott No. 1. jelölés fogyasztómeztévesztésre alkalmasságát vélelmezte, és ezért a Tpv. 70. § (1) bekezdés szerint eljárást indított az Rt. ellen 2004. július 26-án.

Eljárását 2004. október 26-án kiterjesztette a két „Békebeli” termék csomagolásán alkalmazott különlegességi jelölésre is.

A készült vizsgálati és kiegészítő vizsgálati jelentés mindkétféle magatartás fogyasztómeztévesztésre való alkalmasságának megállapítását indítványozta, a jogsértő magatartás folytatásának megtiltásával, bírság kiszabásával, amelynél nyomatékosan vette figyelembe az Rt. 2004. évi hivatkozott korábbi marasztalását, s amelynek lezárulását követően haladéktalanul nem intézkedett forgalmazott többi termékéről a No. 1. jelölés eltávolítása iránt, sőt ilyen intézkedés megtételével késlekedik.

A vizsgálat a jogsértést elsődlegesen a Vj-40/2004. sz. ügyben hozott határozatra alapította, de értékelte a korábbi eljáráshoz képest a jelen eljárásbeli termékek részben eltérő további jelöléseit is:

- A No1 közléséből a fogyasztót érő első, meghatározó erejű benyomás az, hogy az Rt. adott termékei valamiben elsőszámúnak tekintendők. Alaposabb szemügyrevétel után derülhet ki, hogy az eljárás alá vont a „híres szegedi zamatok hosszantartó garanciája” miatt tarthatja termékét első számúnak.
- A vizsgáló megítélése szerint nem állja meg a helyét az eljárás alá vont jogi képviselőjének 2004. augusztus 6-án kelt azon kijelentése, miszerint a termékek csomagolásán elhelyezkedő No1 jelzés egyértelműen az Rt. által a hazai piacon elsőként kifejlesztett csomagolásra utal, amely a „híres szegedi zamatok hosszantartó garanciája”. Az eljárás alá vont ugyanis ezt arra alapozta, hogy a pecsét mellett közvetlenül található apró betűs magyarázó felirat utal erre egyértelműen. A kifejezés azt a benyomást kelti a fogyasztóban, hogy az adott termék a versenytársak hasonló termékeinél tovább tartható el, az eltarthatóság szempontjából az adott piacon elsőszámúnak tekintendő.
- A Versenytanács gyakorlata szerint annak megítélése, hogy valamely termék tájékoztatás alkalmas-e a fogyasztók meztévesztésére, az adott terméktájékoztatás komplett képi megjelenítése és szövegkörnyezete alapján lehet megítélni. A vizsgálat

e gyakorlatot követve vette figyelembe a kérdéses „N°1” jelölés mellett, az azzal egy gondolati egységet képező feliratokat és a hozzá tartozó teljes marketing szöveget is:

Az említett magyarázó felirat végén valóban van a kolbász csomagolására utaló szövegrész, miszerint „... A magyar kolbásztörténelemben a PICK elsőként fejlesztett ki olyan íz- és zamatzáró modern csomagolást, amely hosszan tartó minőséget biztosít, hogy otthonában bármikor élvezhesse a Híres Szegediek telt ízeit.”, azonban ez csupán a marketingszöveg egy részét teszi ki. Ugyanebben a marketingszövegben szó van még ugyanis a termékcsaládhoz használt „kizárólag természetes alapanyagok”-ról, a „hagyományőrző mesterek” szakértelméről, a termékcsalád jellegzetes színét garantáló „környéken termett paprikáról és fűszerekről”, melyek ugyancsak garanciái lehetnek a híres szegedi zamatoknak.

- A **„Békebeli” termékcsalád** esetében a kérdéses No1 jelzés alatta az 5 arany csillaggal hasonlóképpen hangsúlyosan került feltüntetésre a termék csomagolásán.
- A közlést azonban anélkül tartalmazzák a címkék, hogy megmondanák, hogy milyen szempontból tekintik elsőnek a terméket.
- A Pick Szeged Rt. a Békebeli termékcsalád egyes termékein („Császárcaraj Bacon”, „Roppanós”) ugyanakkor a „Különlegességi Termék” címet jogosulatlanul használja, ugyanis tanúsítási eljárást sem kezdeményezett a fentebb említett terméke kiváló minőségűvé, vagy hagyományosan különleges tulajdonságúvá minősítése érdekében.
- A vizsgálat megállapítása alapján az sem bizonyított, hogy az Rt. eljárásban érintett termékei olyan összetevőket tartalmaznak, illetve az előállításuk során olyan technológiai módszert alkalmaznak, amely alkalmassá tenné a termékeket az eredetiségre, a különlegességre vagy a kiváló minőségre utaló megkülönböztetésre.
- Ezzel szemben az Rt. a „Békebeli” termékcsalád egyes termékeit („Császárcaraj bacon”, „Roppanós”) a „különlegességi termék” feliratozással, pecsétszimbólummal annak látszatát kelti, mintha valamely szempontból a piacon található hasonló termékektől eltérőek, azoknál jobbak lennének.

III.

Az Rt. elismerte a versenyfelügyeleti eljárás során, 2004. augusztus 6-án tett nyilatkozatában, hogy a „Békebeli” termékcsalád esetében a No1 jelzés önállóan, külön magyarázat nélkül szerepel a csomagoláson. Miután a Gazdasági Versenyhivatal Vj-40/2004/21. sz. határozatában megállapította, hogy a No.1 jelzés önmagában, külön magyarázat nélkül alkalmas a fogyasztók megtévesztésére, ezért úgy döntött, hogy új csomagolással fogja a jövőben ezt a termékcsaládot forgalomba hozni. Kijelentette, hogy nem kíván több terméket a Békebeli családon belül a kifogásolt jelzéssel forgalomba hozni, csak a jelenleg már becsomagolt és a vevőknek (nagykereskedők, áruházláncok) átadott termékek kerülnek ezzel a csomagolással értékesítésre, melyek kifutási ideje maximum 2-3 hónap. Tekintettel a kifutási idő rövidegére és a forgalomból való teljes kivonással járó óriási költségekre -, kérte a Gazdasági Versenyhivatalt, hogy mellőzze az esetleges bírság kiszabását.

Ezt meghaladóan az eljárás megszüntetését kérte.

Az eljárás alá vont jogi képviselője által 2004. október 29.-én tett nyilatkozat alapján a „Békebeli Császárcaraj Bacon” és a Békebeli Roppanós” termék csomagolásán feltüntetett „Különlegességi termék” felirattal azt kívánták jelezni, hogy az Rt. hasonló termékei között különleges termékek. Előadta, – ahogyan az a gyártmánylapon is olvasható – a „Békebeli Roppanós” nem tartalmaz szójafehérjét és adalékanyagot (a foszfáton kívül), csak természetes alapanyagokból készül, amely biztosítja, hogy a Magyar Élelmiszerkönyv 1-3/13-1 előírásában rögzített, kiemelt minőségnek (izomfehérje tartalom az összes fehérjetartalom 80%-a) a termék megfeleljen. A „Békebeli Császárcaraj Bacon” egyedi jellegét az alapanyag minősége és előkészítése biztosítja.

A „Híres Szegediek” termékcsalád tizenkét termékének csomagolásán közérthető magyarázattal szolgált a No. 1. értelmezéséhez, mind a No. 1. jelölést körülvevő feliratozással, mind a marketingszöveggel, amelyet együtt kell értelmezni a No. 1. jelöléssel, s azt jelenti a fogyasztók számára, hogy az Rt. a hazai piacon elsőként fejlesztette ki a flow-pack technológiás csomagolást, ami a „Híres szegedi zamatok hosszantartó garanciája”.

Utóbb, az eljárás kiterjesztését követően, az Rt. nyilatkozatát úgy módosította, hogy nem a flow-pack csomagolási módot alkalmazta elsőként a piacon, hanem „felülnyomott” flow-pack csomagolást alkalmazott elsőként.

A csomagolóanyagok változtatásával kapcsolatosan 2004. november elején előadta, hogy a „Békebeli Párizsi és Májás” új (No. 1. felirat nélküli) csomagolóanyaga már elkészült. A

„Békebeli Császárcaraj Bacon” termék értékesítését a fólia kifutása után megszünteti. A többi, kifogásolt terméknel a készleten lévő csomagolóanyag felhasználása után kerül sor a módosításra. A virsli vonatkozásában ez várhatóan még ez évben megtörténik, a többi termék csomagolóanyagának módosítása folyamatban van, azonban a boltokba várhatóan jövő év elején kerülnek az új csomagolású termékek. A fentiekből az következik, hogy 3 hónapon belül az érintett termékek csomagolásán megszűnik a No. 1. felirat.

A „Híres Szegediek” termékcsaládból a Tüzes Patkó, Bohém paprikás kolbász, a Szegedi paprikás páros kolbász módosított fóliájának gyártása már megkezdődött, és a 40-43. héten beérkeztek az első módosított csomagolóanyagok. A felhasználása a raktáron lévő készlet kifutása után várható, amely kb. ez év végén, illetve következő év első negyedévében várható. A többi termék csomagolóanyagának módosítását azért nem kezdeményezte, mert más nyomtatási technológiával készültek, és módosításuk jelentős többletköltséggel járna. A Békebeli májas új csomagolása 2004. október 4-én érkezett be először, míg a Békebeli párizsié 2004. augusztus 17-én. A párizsinál már a módosított csomagolóanyagot használja, a májasnál várhatóan decemberben történik meg a váltás. A Békebeli Császárcaraj Bacon kifutása 2005-ben várható.

A 2004. december 16-i tárgyaláson pedig azt adta elő, hogy az Rt. a „Híres Szegediek” termékcsalád tagjainak csomagolásán nem változtatott és változatlan maradt a „Békebeli” termékcsalád két tagjának különlegességi jelölése is.

IV.

A Tpv. 1. §-a szerint a törvény hatálya kiterjed az ország területén tanúsított piaci magatartásra, nem említve a kivételeket és a törvény személyi hatályát.

A Tpv. 8. § (1) bekezdése szerint tilos a fogyasztók megtévesztése a gazdasági versenyben. A (2) bekezdés a fogyasztómegtévesztésre alkalmas magatartások példalódzó felsorolását tartalmazza. Ezen belül az a) pont tiltja az áru ára, lényeges tulajdonsága tekintetében valótlán tény, vagy valós tény megtévesztésre alkalmas állítását, megtévesztésre alkalmas árujelzővel való ellátását, vagy az áru lényeges tulajdonságairól bármilyen más, megtévesztésre alkalmas tájékoztatás adását.

A használt kifejezések értelmezéséről szóló 9. § előírja, hogy a mindennapi életben, illetve a szakmában elfogadott általános jelentés az irányadó annak megállapításánál, hogy a tájékoztatás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas-e.

A Tpv. 77. §-a az eljárás során hozható érdemi határozatokat tartalmazza, míg a 78. § a bírság kiszabásról rendelkezik, taglalva a bírságkiszabásnál irányadó szempontokat.

A módosított 1997. évi LVIII. törvény (Grtv.) 2. § g) pontja értelmében a gazdasági reklám olyan tájékoztatás, amely termék, stb. igénybevételét, a vállalkozás népszerűsítését, továbbá áru, árujelző megismertetését mozdítja elő, az o) pont szerint az összehasonlító reklám olyan reklám, amely közvetve vagy közvetlenül felismerhetővé teszi a reklámozóval azonos vagy ahhoz hasonló tevékenységet folytató más vállalkozást, avagy a más vállalkozás által előállított, forgalmazott vagy bemutatott, a reklámban szereplő áruval azonos vagy ahhoz hasonló rendeltetésű árut. A 7. § tiltja a megtévesztő reklámot, ami az áru általános jellemzőire, egyebek mellett a reklámozó megítélésére vonatkozhat a Tpv. 8. §-ával hasonló tartalommal.

A 15. § (2) bekezdése szerint megtévesztő reklám esetén a jogsértés megállapítása részben a hivatal hatáskörébe tartozik, azonban eljárására a Tpv. rendelkezéseit kell alkalmazni (17. § (2) bekezdése).

A 17. § (3) bekezdés szerint a reklámozó indokolt esetben a reklám ténybeli állításainak bizonyítására kötelezhető.

V.

Az élelmiszeripar és ezen belül a húskészítmények éles versenyében a gyártók folyamatosan újabb termékekkel lépnek piacra. A fogyasztók vásárlási kedvének felkeltése, fogyasztási igényük adott termékre irányítása érdekében a gyártók saját elhatározásból marketing célokra is használják a csomagolás külsejét, amelyen egyébként a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő élelmiszerjelöléseket is kötelesek alkalmazni.

A csomagoláson elhelyezett jelek, feliratok, ábrák, stb. függetlenül attól, hogy kötelező forgalmazási kellékek-e vagy sem, fogyasztótájékoztatási és ellenőrzési célokat szolgálnak. A fogyasztótájékoztatási rendeltetésből adódóan a termékeket a csomagolás külseje, az azon

lévő jelek, stb. egyöntetűen jelenítik meg, ezért a Tpv. 1. § hatálya alá esően a csomagolási külsőn lévő jelhasználat, stb., mint piaci magatartás adott esetben versenyjogilag is kifogásolható, mint fogyasztómegettévesztésre alkalmas magatartás, amennyiben a kifogásolt jelhasználat, stb. a termék lényeges tulajdonságára vonatkozik. A termék lényeges tulajdonságának minősül mindaz a tulajdonság, amelynek a fogyasztók adott termék választása szempontjából jelentősége lehet. A fogyasztók választása szempontjából az adott termék kiválóságára, piaci helyére, megkülönböztetett minőségére vonatkozó közlés, ideértve a húskészítmények termékmegóvó csomagolásának egyedi különleges voltát is, amely a fogyasztók számára a szokásostól eltérő többletminőséget eredményez, a fogyasztók számára lényeges.

A Versenytanács e megállapításokat a jelen eljárásban szem előtt tartva, a Vj-40/2004/21. számú határozat indokolásának ismétlését mellőzve a versenyjogsértést megállapította.

Ennek kiindulópontja, hogy a No. 1. nemzetközi rövidítés közismerten kiválót, elsőt, jellemzően kiemelkedő minőségre vonatkozó állítást jelent.

Az eljárásbeli mind a tizenhat termék feltünteti ezt a rövidítést, úgy, hogy a „Híres Szegediek” flow-pack csomagolású tizenkét tagján a No. 1. jelzés körül és attól távolabb szöveges tájékoztatás van, míg a „Békebeli” termékcsalád nem flow-pack csomagolású négy tagjának a rövidítés közvetlen közelében magyarázatként felfogható tájékoztatás nincs.

Az Rt. védekezésében a „Híres Szegediek” vonatkozásában a rövidítéshez fűzött tájékoztatására hivatkozott, mint ami jogszerű magyarázatot ad a No. 1. használatára, miszerint a flow-pack csomagolást elsőként fejlesztette ki. Utóbb módosított előadása a csomagolóanyag felülnyomására vonatkozó elsőségére hivatkozott. Az Rt. a „Békebeli” termékcsalád négy tagján alkalmazott No. 1. rövidítés jogszerűtlen használatát az Rt. elismerte, ugyanakkor állította, hogy két termékén (Békebeli Császárcaraj-Bacon, Békebeli Roppanós) a különlegességi jelölések jogszerűek, mert az Rt. hasonló termékei között különleges termékek.

Az Rt. védekezése annak tükrében értékelendő, hogy a Versenytanács szokásosan az egyes közlési elemeket egyenként és összefüggésében a fogyasztók szempontjából és a Tpv. 9. §-ában foglalt értelmezési szabályok szem előtt tartásával minősíti.

Miután az Rt. védekezése különböző a két termékcsoporthoz illetően, a Versenytanács döntési indokolása is többértű.

Amennyiben az Rt. a „Híres Szegediek” tizenkét tagjának nem a kiváló minőségére, avagy azt érintő különleges csomagolási megoldására akarta felhívni a figyelmet a No. 1. rövidítés alkalmazásával, akkor olyan egyértelmű tájékoztatást kellene adnia, amely alkalmas az Rt. szándékának ilyen értelmű közvetítésére. A tizenkét terméken adott tájékoztatás egyértelműsége azonban aggályos. Kétséges, hogy a No. 1-et a csomagolással és nem közvetlenül a termékminőség piaci elsőségével összefüggésben kell a fogyasztóknak értelmezni. Ráadásul valótlan is az Rt. eredeti előadása, amit a csomagolás marketing szövegezésében is közölt, miszerint ő fejlesztette ki a termékcsomagolást, hiszen hosszú évek óta a gyártó versenytársak is használják a flow-pack csomagolást. A Versenytanács szerint életszerűtlen, hogy a fogyasztók e magyarázat alapján a csomagolásra asszociáljanak a termék kiválóság helyett, s közömbös, hogy esetleg valóban az Rt. használta a flow-pack csomagolást versenytársai közül először felülnyomott változatban, amit egyrészt elmulasztott közölni a fogyasztókkal, másrészt a csomagolás felülnyomása legfeljebb a termék csomagolásának tetszetőséget fokozza, de a termék eltarthatóságát, zamatát, ízét nem befolyásolja, hiszen a ... „zamatok hosszantartó garanciájával” a csomagolás felülnyomása nincs is oksági összefüggésben.

Nem vitatott, hogy a „Békebeli” család négy tagján alkalmazott No. 1. rövidítés jogszerűtlen. Ennek fogyasztói hatását éppen azért, mert a piac legjobb minőségű termékére utal, fokozza két terméken a különlegességre vonatkozó szöveg és ábra együttes használata, amely különlegességi állítás megalapozottságát az Rt. terhére esően nem tudta bizonyítani (Grtv. 17. § (3) bekezdés).

Ellenben a különlegességi állítások megalapozatlanságát bizonyítja a tanúsítás tényének hiánya, a Gazdasági Versenyhivatal kétségbe nem vont azon megállapítása, hogy a jelzett két terméket sem összetevőik, sem gyártásuk nem teszi különlegessé.

Mindezek alapján a Versenytanács a Tpv. 8. § (2) bekezdés a) pontjába ütköző jogsértést mint valótlan állítást megállapította (Tpv. 77. § (1) bekezdés d) pont), a jogsértés folytatásának megtiltásával (Tpv. 77. § (1) bekezdés f) pont). Mivel a jogsértés megszüntetése a csomagolási külső megváltoztatásával számos terméket érint, a Versenytanács határozatának önkéntes végrehajtására méltányos határidőt biztosított.

A bírság kiszabása körében a Versenytanács figyelembe vette az Rt. jelentős piaci helyzetét az éles piaci versenyben, a számos termékét érintő jogsértést, azt a tényt, hogy a korábbi határozat 2004. július 17-i kézhezvételét követően nemhogy a 2004. július 26-i eljárásindításig, de a mai napig sem vonta le kellően a Vj-40/2004. számú eljárás tanulságait. A Versenytanács a bírságot e korábbi eljárásra figyelemmel, de a kifogásolt magatartást nem visszaesésként értékelve szabta ki. Ugyanis az Rt. terhére a visszaeső magatartás nem állapítható meg, mert a korábbi eljárásban érintett termék forgalmazása párhuzamosan folyt a jelen eljárásban érintett termékek versenyjogsértéssel történő forgalmazásával. Ezért a Versenytanács a vizsgálati indítványnál mérsékeltebb összegű bírságot tartott indokoltnak, amelyben az Rt. részbeni elismerése jelentős bírságmérséklő tényező nem lehetett, mert összesen négy terméket érintett és nem párosult az elismeréssel érintett termékek csomagolási külsején lévő jogsértő tájékoztatás maradéktalan felszámolásának szándékával.

A Tptv. szerinti határozat elleni jogorvoslati jogot a 82. § (3) bekezdés biztosítja az Rt. számára.

Budapest, 2004. december 16.